

Iz društvenega življenja

RAZŠIRJENA SEJA PREDSEDSTVA ZVEZE DMSS DNE 15. 12. 1977

Po občnem zboru je bila prva razširjena seja zveznega predsedstva v prostorih Skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij v Ljubljani.

Po poročilu zvezne sekretarke tov. Brede Podboj o proslavi in občnem zboru ob 50-letnici delovanja strokovnega društva (o tem obširno pišemo v tej številki) je bil v razpravo predložen delovni program Zveze za tekoče poslovno leto.

Delovni program, ki izhaja iz srednjeročnega programa Zveze, razprave in sklepov občnega zbora, zajema tri okvirne dejavnosti:

1. Delo na organizacijskem področju društva, ki bo še naprej temeljilo na področnih društvih, strokovnih sekcijah, stalnih in občasnih komisijah ter skupnih akcijah z Zvezo DMS Jugoslavije.

2. Strokovno vsebinsko področje bo usmerjeno v akcije pri urejanju usmerjenega šolanja zdravstvenih delavcev, skrbi za kakovosten razvoj strokovne bolniške nege, razvijanje zunajbolnišnične sestrške službe, izdajanju strokovne revije Zdravstveni obzornik ter raznih drugih strokovnih publikacij in obrazcev.

3. Družbenopolitična dejavnost naj bo usmerjena predvsem v uveljavljanje področnih društev med. sester v okviru enotne fronte socialističnih sil pri samoupravnem organiziranju zdravstvenih delovnih organizacij in skrbi, da bodo optimalno zadovoljene potrebe delovnih ljudi po zdravstvenem varstvu.

Podrobneje izdelan delovni program za leto 1978 bo predložen v odobritev in morebitno dopolnitev glavnemu odboru in objavljen v strokovni reviji ZO.

Prva seja glavnega odbora bo zasedala z nasledjim dnevним redom:

- potrditev delovnega programa organov ZDMS za leto 1977,
- potrditev sklepnega računa za leto 1977,
- sprejem predlaganih popravkov pravilnika in poslovnika,
- tekoča problematika in razno.

Sklepi:

1. Za sejo glavnega odbora pripravi predsedstvo:
— delovne programe vseh strokovnih sekcij in komisij,
— predlog za spremembo pravilnika o častnem rzsodišču,
— predlog za spremembo poslovnika strokovnih sekcij,
— predlog pravilnika o finančnem poslovanju,
— predlog glavnemu odboru za povišanje naročnine za ZO ter
— predlog za formiranje in ustanovitev pediatrične sekcije in sekcije za splošno medicino.

2. Na pobudo Skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij se pri ZDMSS ustanovi ekonomsko tehnična komisija, ki bo po potrebi svetovalni organ te skupnosti. Za člane komisije so predlagane predsednice strokovnih sekcij, ki jim je problem najbolj znan in aktualen.

3. Novi podpisniki pri SDK so: Neža Jarnovič za ZO, Breda Podboj in Marjeta Stopajnik — generalni sekretar in blagajnik ZDMSS.

4. Ob novi sestavi samoupravnih organov ZDMSS se bodo določili tudi mentorji za delo s posameznimi področnimi društvi med. sester.

Člani predsedstva so obravnavali še vrsto problemov, ki zadevajo tekoče poslovanje Zveze. N. J.

POROČILO NEVROPSIHIATRIČNE SEKCIJE ZA LETO 1977

Sekcija je v letu 1977 organizirala dva seminarja, od katerih je prvi, ki je bil v Ljubljani, obsegal tri celodnevna predavanja s skupno temo »**Nekatere oblike toksiomanij in samomorilni poskus**«.

Na seminar, ki je zajel izredno aktualno temo, smo vabili tudi med. sestre iz Zagreba in Beograda, ki so se vabilu tudi odzvale. Strokovnost predavanj in organizacija seminarja je bila zelo kvalitetna. Predavanja so bila v dopoldanskem času, popoldne in zvečer pa je bil razgovor za okroglo mizo. Razgovor so usmerjali moderatorji: Prof. dr. Lev Milčinski, dr. Slavko Ziherl in dr. Gorazd Mrevlje. Udeleženci seminarja so dobili tudi pismeno gradivo — predavanja na seminarju.

Drugi seminar je bil v Novem mestu z dopoldanskim ogledom tovarne zdravil Krka, popoldne pa predavanje v splošni bolnišnici Novo mesto — na nevropsihiatričnem oddelku s temo »**Preventiva cerebralnih obolenj in dispauzerska problematika**«.

Odbor je svoje sestanke vključeval v čas pred seminarji, na skupnem sestanku v Ljubljani pa je sprejel tudi predlog, da Zvezi za zlati znak priznanja predlaga svojo prvo in večletno predsednico Marušo Šolar.

Predsednica nevropsihiatrične sekcije:
Ladi Škerbinek

SEMINAR STROKOVNE SEKCIJE OPERACIJSKIH MED. SESTER-INSTRUMENTARK

Ptuj 13. 1. 1978

Na prvem letošnjem seminarju v Ptuj se je zbralo iz Slovenije, Beograda, Zemuna, Kragujevca, Čakovca, Varaždina in Karlovca nad 100 med. sester.

Na začetku seminarja je vladalo slavnostno vzdušje, ko je zvezna predsednica tov. Marija Šipec izročila sestri-instrumentarki Liviji M e r l a k visoko priznanje — *red zaslug za narod s srebrnimi žarki*, s katerim jo je odlikoval predsednik republike.

Podeljeno odlikovanje je sestri Liviji priznanje za njene zasluge v partizanski saniteti in pionirsko delo pri ustanovitvi in vodstvu prve šole za instrumentarke v Sloveniji.

Program seminarja je zajel naslednje:

1. Operativno obravnavanje fraktur (dr. Ljubo Toš).
2. Osnovne tehnike in varnost pri delu v operacijskem bloku (dipl. ing. B. Zakotnik).
3. Higiena in režim dela v operacijskem bloku (med. sestra Malči Kreft).
4. Sodoben način pokrivanja ran z Mölnlyckejevimi izdelki — prikaz aplikacije materiala (Georg Novak, predstavnik tvrdke Mölnlycke).

Po končanih predavanjih je bil ogled sodobno opremljenega operacijskega bloka v bolnišnici Ptuj ter ogled muzeja in vinske kleti v Ptuj.

Številne udeleženke iz vse Slovenije in drugih republik so odhajale s seminarja zadovoljne s pridobljenim znanjem, ki ga bodo s pridom prenesle na svoja delovna mesta.

Jožica Tomšič

DELOVNI PROGRAMI STROKOVNIH SEKCIJ PRI ZVEZI DMS SLOVENIJE ZA LETO 1978

Strokovne sekcije, ki delujejo pri Zvezi, so pripravile delovne programe za strokovno izpopolnjevanje svojih članic, ki bo organizirano letos v obliki seminarjev, predavanj in strokovnih ekskurzij.

SEKCIJA MED. SESTER-BABIC

V tekočem letu se bodo zvrstili trije seminarji, in sicer: 10. 3. 1978 ob 8. uri v predavalnici porodniške klinike KC v Ljubljani: »**Nekatera poklicna vprašanja v zvezi z delom med. sester-babic**« (akademik prof. dr. Janez Milčinski);

»**Motnje v menstrualnem ciklusu**« (dr. Helena Meden-Vrtovec, višja med. s. Ana Vovko-Kisel in med. s.-babica Blanka Gradišek);

v maju 1978 seminar v Murski Soboti, tema predavanj še ni določena,
oktobra 1978 seminar v Slovenj Gradcu, tema predavanj še ni določena.

SEKCIJA ZA MEDICINO DELA

bo že po ustaljenem načinu organizirala tri dvodnevne seminarje, in sicer: meseca marca 1978 v Ptujju. Predavanja z ogledom tovarne aluminija v Kidričevem;

meseca junija v Žalcu ali na Primorskem;

meseca oktobra v Ljubljani s predavanji o **športni medicini in poškodbah pri športu**.

Strokovna predavanja bodo prilagojena problematiki delovne organizacije v kraju, kjer bo seminar.. Zato organizira sekcija seminarje vedno v drugem kraju. Nič manj važna niso srečanja članic sekcije, ker krepijo stanovanjsko pripadnost, izmenjavo izkušenj in pripravljenosti za sodelovanje.

Še naprej si bo vodstvo sekcij prizadevalo vključiti čim več sester v članstvo sekcije in jih privabiti k aktivnemu sodelovanju pri izvajanju programov in reševanju skupnih problemov.

PNEVMOFTIZIOLOŠKA SEKCIJA

bo v tekočem letu pripravila dva seminarja, in sicer:

meseca maja v kliničnem centru v Ljubljani:

Tema: »**Vpliv klimatskih faktorjev na alergijske manifestacije**« (predaval bo zdravnik in med. sestra).

»**Psihiološki in socialni aspekt kajenja in vloga med. sestre v boju proti kajenju**« (predavala bo med. sestra).

V jesenskem času bo seminar s temo:

»**Organizem in imunski sistem**« (predavatelj še ni določen).

SEKCIJA MED. SESTER V TRANSFUZIJSKI SLUŽBI

bo tekoče leto pripravila dva seminarja, in sicer: 27. 3. 1978 v Ljubljani.

»**Hemoterapija**« (dr. Sonja Sovdat).

Na zborovanju bodo hkrati tudi volitve novega vodstva sekcije.

16. 10. 1978 v Mariboru s sledečimi predavanji:

»Današnji pogledi na HB_sAG« (doc. dr. Edvard Glaser).

»Današnje možnosti za konserviranje trombocitov« (dr. Vera Salinović).

»Preiskave pred odvzемом krvi in preiskave odvzete krvi« (višji med. s. Jožica Vresnik in Majda Unterlihter).

Poleg navedenih seminarjev bo sekcija nadaljevala z delom pri standardizaciji opreme za terenske ekipe, ki odvzemajo kri. Študija naj bi v tem času zajela predvsem standardizacijo embalaže, ki je za to delo potrebna. Nadalje popis vsega repromateriala in delovnih pripomočkov, ki jih potrebujejo delovne ekipe pri delu.

SEKCIJA OPERACIJSKIH MED. SESTER

Delovni načrt, ki so ga sprejele članice sekcije bo tekoče leto zajel naslednje strokovno izpopolnjevanje članstva:

20. 1. 1978 v Ptujju enodnevni seminar s temo:

— **Operativno obravnavanje fraktur.**

— **Higiena in režim dela v operacijskem bloku.**

— **Osnove tehnike in varnosti pri delu v operacijskem bloku.**

— **Ogled sodobno opremljenega operacijskega bloka bolnišnice v Ptujju**, ogled zanimivosti mesta in razstava medicinske opreme in materiala.

27. 3. 1978 Udeležba članstva na simpoziju v Dubrovniku, ki ga organizira Zveza MDS Jugoslavije dne 31. 3. 1978 o intrahospitalnih infekcijah ter dezinfekcijah perila in posteljnine.

V aprilu je predvidena strokovna ekskurzija na univerzitetno kliniko v Heidelbergu, pripravljena bo po točno določenem strokovnem programu.

13. 10. 1978 v bolnišnici na Jesenicah enodnevni seminar s sledečimi predavanji:

— **Smučarske poškodbe.**

— **Tovarniški in prometni travmatizem.**

— **Priprava operacijskega polja za operacijski poseg s filmom.**

Odbor sekcije je sprejel nalogo, da privabi medse čimveč kolegic iz drugih republik, saj že zdaj pridno obiskujejo predavanja sestre, ki prihajajo iz Čakovca, Varaždina, Kragujevca in Zagreba.

NEVROPSIHIATRIČNA SEKCIJA

V programu dela nevropsihiatrične sekcije so predvideni trije enodnevni seminarji, in to:

13. aprila 1978: Center za mentalno zdravje Ljubljana, oddelek za mladostnike. Tema seminarja: **Normalna adolescenca.**

— **Psihopatologija v adolescenci.**

— **Vloga med. sestre pri delu z mladostniki.**

13. junija 1978: Zavod za duševno in živčno bolne Hrastovec—Trate:

Tema seminarja: **Nevropsihiatrična obravnava oskrbovancev zavoda Hrastovec.**

— **Indikacija za sprejem duševno in živčno bolnih v zavod.**

— **Delo sestre v zavodu Hrastovec.**

19. oktobra 1978: Nevrološka klinika v Ljubljani.

Tema seminarja: **Novosti v negi nevrološkega bolnika**

V letu 1978 ima sekcija v programu še:

— sodelovanje pri programu in organizaciji podiplomskega tečaja za med. sestre s srednjo strokovno izobrazbo;

— kartotечно evidentiranje vseh med. sester, ki so zaposlene v psihiatriji, ter njih vključevanje v članstvo za aktivno sodelovanje v sekciji;

— vključitev vseh pobud in predlogov, ki bodo načeti na sestankih in strokovnih seminarjih v delovne programe in po možnosti njih realizacija.

Kolikor so programi še pomanjkljivi glede predavateljev in točnih datumov seminarjev, bodo vse članice o tem še pravočasno obveščene.

Strokovne sekcije, ki delujejo pri Zvezi DMS Slovenije, vabijo vse med. sestre, ki so članice področnih društev med. sester, da se seminarjev udeležujejo, kolikor je snov predavanj zanimiva in koristna tudi zanje.

Vsi udeleženci dobijo potrdila o udeležbi strokovnega izpopolnjevanja.

Kotizacija za seminar se vplača pred začetkom seminarja ali pa se nakaže na žiro račun Zveze.

Zveza DMS Slovenije

SPOŠTOVANI NAROČNIKI!

Sporočamo vam našo končno odločitev, da začnemo letos izdajati Zdravstveni obzornik kot **dvomesečnik s 6 številkami letno**. Doslej je naša revija od vsega začetka izhajala le 4-krat na leto. Tako bomo ustregli želji mnogih naročnikov za večkratno izhajanje ZO in upamo, da nam bo to tudi uspelo.

Razumljivo je, da bomo s tem še bolj obremenili že tako težak finančni položaj ZO, zato se obračamo na naša področna društva in zdravstvene delovne organizacije, da odmerjajo večje vsote za redno izhajanje strokovne revije medicinskih sester. Naše spoštovane naročnike pa prosimo, naj **redno plačujejo naročnino** in čimprej nakažejo zaostalo naročnino, če je mogoče še niso.

Pričujoča številka je obširnejša zaradi zanimivega gradiva ob 50-letnici društva medicinskih sester v Sloveniji. Pripravili smo jo kot dvojno, da lahko zbrano gradivo posredujemo vsem med. sestram, tudi tistim, ki se proslave in občnega zbora niso udeležile.

Z letom 1978 smo nekoliko **zvišali naročnino** in mislimo, da večje utemeljitve zato pač niso potrebne. Kakor drugod se podražitve vrstijo tudi pri našem časopisu, zato vas prosimo, da za leto 1978 nakazujete sledečo naročnino:

redni naročniki din 70.—, dijaki in študentje zdravstvenih šol din 40.—, ustanove in zamejstvo din 200.—.

Z vašim razumevanjem in pomočjo nam boste prihranili mnogo dela in stroškov, za kar se vam najlepše zahvaljujemo!

Uprava in uredništvo ZO

Beleške ob knjigah

CAMERON S., A. RUSSELL, D. SALE: NEPHROLOGY FOR NURSES. A MODERN APPROACH TO THE KIDNEY. 2. izd. W. Heinemann Medical Books, London 1976. 330 strani, cena L 3,60.

Atvorji, klinični nefrolog in medicinski sestri, ki se ukvarjata z oskrbo nefroloških bolnikov, so pripravili že drugo izdajo zelo uspešnega učbenika nefrologije za medicinske sestre.

Nefrologija je med internističnimi strokami in v medicini nasploh v zadnjih dveh desetletjih ena od najhitreje se razvijajočih panog. Predvsem gre to na račun zdravljenja akutnih in kroničnih bolnikov s hemodializo (umetnimi ledvicami), peritonealno dializo in presajanjem ledvic. V ekonomsko in medicinsko razvitih deželah je takšno zdravljenje že dostopno večini bolnikov, ki ga potrebujejo. Posledica je velika potreba po ustrezno izobraženem in usposobljenem kadru različnih profilov. Poleg dobljenega medicinskega znanja je potrebno za medicinsko sestro s področja nefrologije tudi obsežno znanje tehnologije postopkov in aparaturo, ki jo uporablja, in pa znanje za reševanje nekaterih socialnih, psiholoških in etičnih vprašanj.

Pisci so snov knjige razdelili na naslednja poglavja: funkcija ledvic, akutna uremija in akutna odpoved ledvic, akutni nefritis, nefrotični sindrom, infekcije sečil, kronična odpoved ledvic, hipertenzija in ledvice, bolnik na redni periodični hemodializi, transplantaciji ledvic, mešane bolezni ledvic, preiskave pri bolnikih z

boleznimi ledvic, dieta pri boleznih ledvic, elektrolitno in vodno ravnotežje, peritonealna dializa, hemodializa, zdravila in ledvice, splošna socialna in etična vprašanja. Knjigo končuje slovar z razlago nekaterih strokovnih izrazov.

Knjiga je pisana zgoščeno, jasno in zelo pregledno s številnimi tabelami, diagrami ter jasnimi in preglednimi preprostimi shemami. Mnogo je praktičnih navodil, ki bodo zelo dobrodošla medicinski sestri. Poudarjam veliko koristnost opisov stranskih učinkov, komplikacij, in akutnih stanj, ki jih mora medicinska sestra v nefrologiji reševati takoj brez odloga in pogosto samostojno. Ob koncu vsakega poglavja so dobrodošli citati literature, ki jih priporočajo zainteresirani, da si jih še dodatno preberejo.

Izločiti velja poseben pomen nekaterih poglavij, ki so napisana izčrpno in kakovostno. To velja za dietno zdravljenje pri boleznih ledvic, peritonealno dializo in hemodializo ter nekatere psihološke, socialne in etične probleme pri delu sestro s hudo bolnimi ljudmi, kroničnimi bolniki, umirajočimi, bolniki na periodični hemodializi, pred transplantacijo in po njej ter pri delu s svojci.

V celoti ocenjujem knjigo »Nefrologija za medicinske sestre« kot najboljši učbenik te vrste, ki nam je danes dostopen. S pridom ga bodo uporabljale medicinske sestre in tehniki po svetu in pri nas. Predvsem ga priporočam pedagogom na vseh stopnjah šol in izobraževanja za srednje in višje medicinske sestre ter medicinske tehnike.

Doc. dr. Jože Drinovec

Zanimivosti

EPIDEMIOLOGIJA ULKUSNIH BOLEZNI ŽELODCA IN DVANAJSTNIKA V SR SLOVENIJI

Bolezenska slika, ugotovljena ob prvih ambulantnih pregledih, kaže, da številčno rastejo ulkusne bolezni želodca in dvanajstnika v vsej Jugoslaviji in jih je največ v Sloveniji in na Hrvaškem. Vedno več je ugotovljenih kroničnih oblik ulkusnih bolezni in je njihov delež skoraj 80 %. V Sloveniji je zaradi ulkusa na želodcu letno hospitaliziranih 76, zaradi ulkusa dvanajstnika pa 110 oseb na 100.000 prebivalcev, nad 70 % je med njimi moških. Ena hospitalizacija traja 17,5 dni.

Študija o zdravstvenem absentizmu aktivnih zavarovancev nam pove, da je ulkus na dvanajstniku petinpolkrat pogostnejši od želodčnega ulkusa, da je ulkus dvanajstnika najpogostnejši v starosti od 35 do 44 let in je pogosten že tudi v mladeniškem obdobju, medtem ko je želodčni ulkus najpogostnejši v starosti od 40 do 55 let.

Prof. dr. Ivan Kastelic
»Zdrav. vestnik« — supl. 1977

ZDRAVLJENJE IN REHABILITACIJA BOLNIKA Z ŽELODČNIM ULKUSOM

Zdravljenje in rehabilitacija sta tesno povezana člena pri ulkusni bolezni želodca. Medtem ko gre pri ulkusni bolezni dvanajstnika predvsem za hiperacidnost, igrajo pri ulkusni bolezni želodca glavno vlogo manjvredna želodčna sluznica ali njena znižana obrambna meja. V celem poteku ulkusne bolezni želodca moramo paziti, da ne spregledamo malignega obolenja.

Klasična terapija z dieto, mirovanjem, antiholinergiki, klopramidom in sedativi je sicer še vedno terapija izbora, vendar tu in tam odpove. Nove smernice terapije uvajajo carbenoxolon (biogastrone), gastrozepin in blokatorje histaminskih receptorjev cimetidin oz. tagamet. Dosedanji uspehi so ohrabrujoči. Predvsem bi svetovali carbenoxolon ali gastrozepin pri ulkusnem ali erozivnem obolenju želodca, pri hiperklorhidrijah in trdovratnih duodenalnem ulkusu pa cimetidin (tagament).

Prof. dr. Herbert Zaveršnik
»Zdrav. vestnik« supl. 1977

REPARATURNI ENCIMI TELESA IN TOBAKOV DIM

Ameriški biokemik A. Janoff z državne univerze v New Yorku je na mednarodnem simpoziju o encimih, ki presnavljajo beljakovine in so v belih krvničkah, poročal, da tobakov dim škodljivo deluje na nastajanje protienimov, ki imajo prve encime v šahu, da ne bi poškodovali organizma. Če teh protienimov ni dovolj, lahko nastanejo razna obolenja, kot na primer vnetje sklepov, emfizem idr. Zaradi pomembnosti teh protienimov so na omenjenem simpoziju predlagali, da bi poskusili umetno izdelati sintetične protienime. Te bi dajali v primerih, ko bi naravnih primanjkovalo in bi se kazale bolezni, ki nastanejo zaradi takega pomanjkanja. Dokler pa teh protienimov ne moremo dobiti umetno, bi bilo racionalno, da se trudimo in njihovega naravnega nastajanja v telesu ne zaviramo niti z aktivnim niti s pasivnim kajenjem.

Po medicinski reviji »Ärztliche Praxis« št. 86 (oktober 1977)